

Evaluace výsledků programů financovaných z EHP a Norských fondů 2009 – 2014

**Tematická evaluace
CZ06 Kultura**

Kontext evaluace

- Termín evaluace – 21. 4. – 24. 5. 2017
- Realizátor: HaskoningDHV Czech Republic, spol. s r.o.

Hodnocení se zaměřilo na pět hodnotících kritérií: **relevance, účelnost, účinnost, dopady a udržitelnost** vymezených v souladu s mezinárodními hodnotícími standardy.

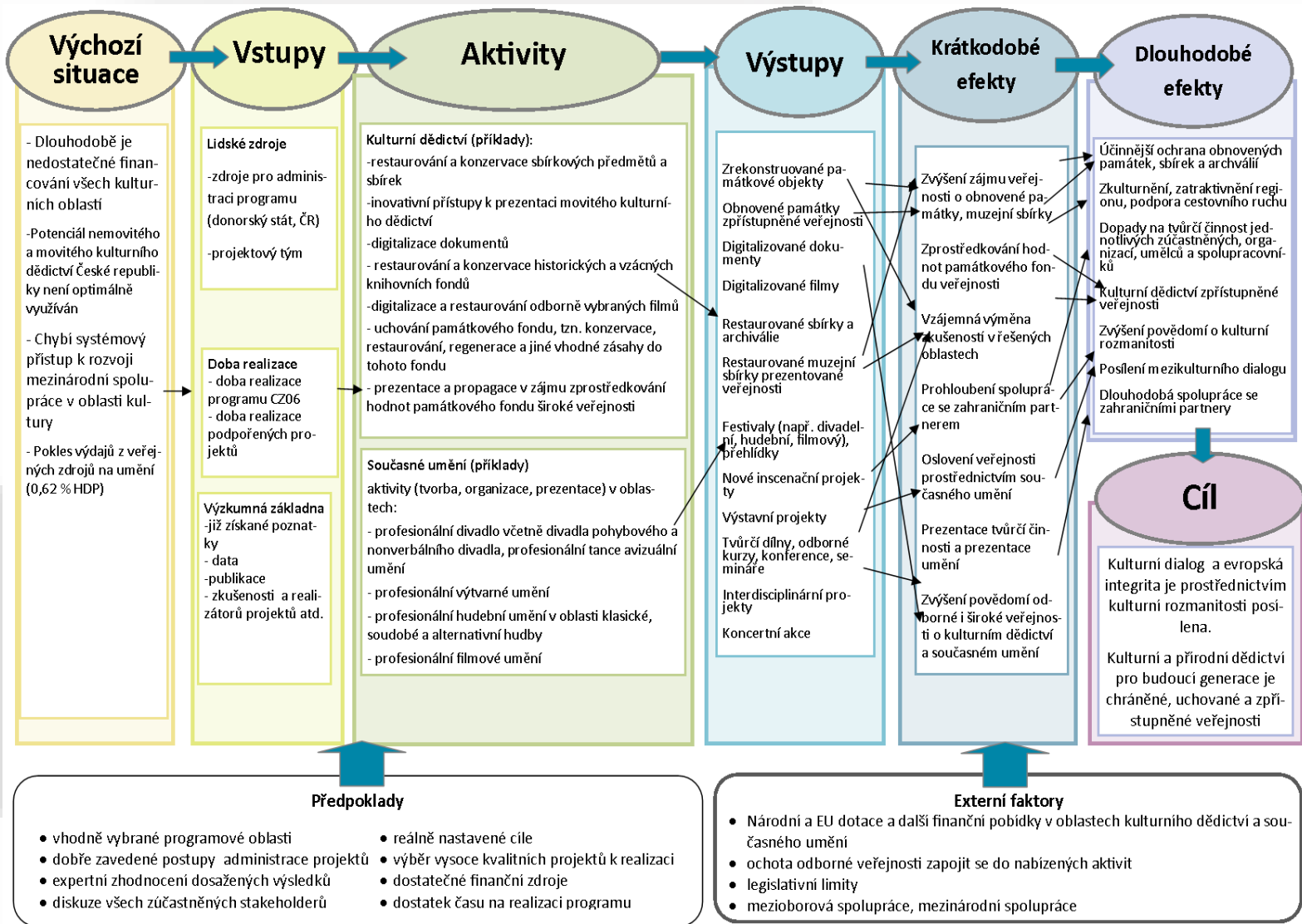
Použité evaluační metody:

desk research, analýza dat z informačních systémů, dotazníkové šetření CAWI, polostrukturované rozhovory, Outcome Harvesting, syntéza

Metodika evaluace

Hodnotící škála	Charakteristika daného stupně hodnotící škály u kvantifikovatelných kritérií	Charakteristika daného stupně hodnotící škály u nekvantifikovatelných kritérií
Vynikající	Kritérium bylo naplněno z 80 – 100 %	Kritérium je zcela naplněno
Velmi dobrá	Kritérium bylo naplněno z méně než 80 % a zároveň z min. 60 %	Kritérium je naplněno s drobnými výhradami
Dobrá	Kritérium bylo naplněno z méně než 60 % a zároveň z min. 40 %	Kritérium je naplněno s výraznějšími výhradami
Dostatečná	Kritérium bylo naplněno z méně než 40 % a zároveň z min. 20 %	Kritérium je naplněno částečně a je možno stanovit řadu opatření ke zlepšení
Nedostatečná	Kritérium bylo naplněno z méně než 20 %	Kritérium není naplněno vůbec nebo je naplněno částečně a nelze u něj stanovit dostatečná opatření ke zlepšení

Metodika evaluace

Přehled evaluačních otázek

Evaluační kritérium	Evaluační otázka
Relevance	Do jaké míry je program relevantní cílům donorských států? Do jaké míry je program relevantní strategickým dokumentům a politikám v oblasti kulturního dědictví a současného umění v ČR? Do jaké míry je program relevantní vzhledem k vývoji v dané oblasti v České republice? Do jaké míry (pokud vůbec) byli partneři z donorských států zapojeni do realizace projektu?
Účelnost	Do jaké míry byly naplněny cíle programu? Do jaké míry byly naplněny cíle hodnocených projektů?
Účinnost	Do jaké míry je možno hodnocené projekty považovat za účinné s ohledem na dosažené výstupy a vynaložené zdroje?
Dopady	Jakých dosáhly program a hodnocené projekty skutečných efektů, a to včetně efektů neplánovaných a neočekávaných? Do jaké míry se rozvinuly partnerské vztahy v rámci podpořených projektů?
Udržitelnost	Do jaké míry je možné dosažené výstupy a výsledky programu a hodnocených projektů považovat za udržitelné? Jak by se v dlouhodobém horizontu mohla zlepšit udržitelnost výstupů a výsledků projektu?

Hlavní závěry evaluace - Relevance

- Program je vysoce relevantní pro Českou republiku a je plně v souladu s národními strategiemi zaměřenými na kulturní dědictví a současné umění.
- V programové oblasti **16 Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví** podpořeny rozmanité projekty obnovy, zachování a zpřístupnění nemovitého a movitého kulturního dědictví ČR.
- U několika projektů se jednalo o obnovu/opravu bez dalšího přesahu, chybí prezentace díla vhodnou formou, využití a oživení památky.

Hlavní závěry evaluace - Relevance

- V programové oblasti **17 Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví** zaměření nabídlo silnou partnerskou podporu rozvoje a zlepšení realizačních podmínek pro mezinárodní výměny a spolupráce.
- Významná podpora implementace národních politik a strategií pro oblast současného umění a kultury.
- Realizovány projekty byly zaměřené na všechny dílčí oblasti, relevance většiny projektů hodnocena jako vynikající nebo velmi dobrá.

Hlavní závěry evaluace - Účelnost

- Hodnocena jak na úrovni programu, tak u uzavřených projektů (v době hodnocení u 38 projektů) prostřednictvím detailní analýzy naplňování stanovených indikátorů.
- Většina cílových hodnot programových monitorovacích indikátorů bude překročena.
- U projektů se vyskytly dílčí problémy s naplňováním hodnot vlastních indikátorů (zejména v PO 17 u indikátorů představujících počty osob účastnících se aktivit projektů (návštěvníci, diváci).
- Limitem při hodnocení účelnosti bylo nastavení cílových hodnot monitorovacích indikátorů

Hlavní závěry evaluace - Účinnost

- Hodnocena na vzorku 5 projektů (1 PDP, 1 OVA, 3 MGS).
- Příjemci prokázali dostatečnou míru vlastního způsobu ověřování adekvátnosti vynakládaných finančních prostředků při realizovaných aktivitách.
- Partneři z donorských států jsou zvyklí mít větší míru svobody při nakládání s finančními prostředky, bylo důležité nastavit s nimi způsob dokladování, aby bylo vše dle stanovených pravidel.

Hlavní závěry evaluace - Dopady

- Šetřeno na vzorku 5 projektů (1 PDP, 1 OVA, 3 MGS), podařilo se všem dosáhnout plánovaných efektů tj. u jednotlivých z nich:
- Vzájemná výměna zkušeností s norským partnerem v oblasti průmyslového dědictví, využití příkladů odlišností v přístupech v Norsku pro další odbornou práci, výměna zkušeností v oblasti ochrany a obnovy památek, praktické přístupy, jak nakládat s objekty.
- Zrekonstruovaná památkově chráněná budova výtopny, otevření interaktivního železničního muzea, uchování a ochranu historických vozidel, prohloubení spolupráce s norským partnerem, realizace doprovodných aktivit.

Hlavní závěry evaluace - Dopady

- Úspěšná realizace aktivit festivalu KHAMORO, posílení dialogu mezi romskou menšinou a majoritní společností prostřednictvím kulturních aktivit - zprostředkování pozitivních příkladů Romů – umělců vystupujících na festivalu, zapojení Romů do organizace festivalu, realizace doprovodných aktivit.
- Výstava Skvělý nový svět s.r.o., která představila umělecký pohled na problémy současného i minulého světa, jež jsou součástí oblastí, ve kterých působí a jejich běžné praxe (např. problematika totalitních režimů v minulosti nebo dodržování lidských práv), získala nové publikum, realizovala doprovodné programy, o které byl velký zájem u pedagogů.
- Prezentace otázek vztahu krajiny a současné společnosti prostřednictvím výstavy a symposia, tvůrčí pobyty s workshopy v geologicky vzdálených vybraných místech České republiky, v Norsku a na Islandu, navázaná spolupráce se zahraničními partnery.

Hlavní závěry evaluace - Dopady

- V projektech byla rovněž identifikována řada dalších efektů a zajímavostí.
- Dlouhodobé efekty mohou být potvrzeny (nebo nepotvrzeny) v budoucnu.
- Zobecněné neočekávané efekty projektů:
 - Navázání spolupráce se zástupci konkrétních muzeí v ČR i Norsku
 - Výměna zkušeností v praktičtější rovině – díky vzájemným návštěvám
 - Podpora cestovního ruchu v regionu
 - Vzájemná inspirace a předání zkušeností se zahraničním partnerem
 - Neočekávaný zájem pedagogů k doprovodné aktivitě k výstavě
 - Dopady na tvůrčí činnost jednotlivých zúčastněných, organizací, umělců a spolupracovníků

- Hodnocena u programové oblasti **16 Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví**
- Opravené a restaurované nemovité kulturní památky, národní kulturní památky a památky UNESCO a jejich soubory, krajinářské a zahradní kompozice, movité i nemovité židovské kulturní památky, sbírkové předměty a sbírky muzejní povahy, písemné kulturní dědictví, tj. vytvořené výstupy a výsledky projektů lze považovat za dlouhodobě udržitelné.

Specifická evaluační otázka

- **Do jaké míry program podpořil kulturní dědictví menšinových skupin (např. židovské a romské), jejich kulturní historii a projevy?**
- Existují projekty, které zasáhly prostřednictvím realizovaných aktivit dílčím způsobem zástupce romské komunity. Jednalo se ovšem většinou o menší skupiny této etnicity, a to zejména v projektech v programové oblasti 17. V programové oblasti 16 byly podpořeny celkem 4 projekty židovského kulturního dědictví.
- Zvláště v PO 17 schválené projekty otevřely nové možnosti pořádání různých akcí umělecké i společenské povahy, jako jsou konference, koncerty, přednášky, workshopy pro spolupráci s menšinami. Aktivity přispěly k boji proti extremismu a rasismu na národní i mezinárodní úrovni, prosazování společnosti bez předsudků a respektování práv menšin.

Dotazníkové šetření mezi příjemci

- 45 respondentů – tj. 77,6 % všech příjemců.
- 82 % respondentů potvrdilo užitečnost spolupráce s partnery z donorských států.
- 89 % respondentů je zcela nebo částečně spokojeno a administrací a řízením programu.
- Chválena respondenty je komunikace, spolupráce a ochota pomáhat s administrací.
- Doporučení respondentů: ke zjednodušení administrace, zjednodušení podmínek pro realizaci projektů, návrhy na zefektivnění nástroje CEDR.

Doporučení

- Doporučení hodnotitele byla směřována zejména do oblasti nastavení a sledování monitorovacích indikátorů:
 - ✓ Stanovení detailních definic indikátorů
 - ✓ Stanovit více vypovídající indikátory v PO 17
 - ✓ Věnovat pozornost nastavování cílových hodnot indikátorů
 - ✓ Podporovat využití vlastních indikátorů – vytvořit vhodnou metodiku, nestanovovat je jako závazné

Doporučení

- Doporučení k věcnému zaměření PO16 – více podporovat restaurování mobiliářů a podporovat realizaci menších projektů.
- Prostřednictvím indikátorů sledovat kvalitu bilaterální spolupráce.
- Sbírat některá data v průběhu realizace projektů (např. počty akcí, seminářů, počty účastníků) pro evaluaci i jiné potřeby. A to např. prostřednictvím povinně volitelných indikátorů.

Děkujeme za pozornost

Mgr. Miroslava Drahotová
miroslava.drahotova@rhdhv.com